

того ж, викладач не просто виступає посередником, суб'єктивним носієм об'єктивного змісту наукових знань. Його головна мета – виробити потребу в самоосвіті студента, самостійного, активного оволодіння знаннями. Йдеться про зворотний активний зв'язок у запропонованому попередньо ланцюгу, а саме: суб'єкт навчання (викладач) – об'єкт навчання (студент). Виходячи з початково активної, творчої, діяльнісної сутності викладача, здійснюється сходження студента як отримувача знань (об'єкта навчання) до активного їх засвоювача (до суб'єкта самоосвіти, самовиховання) [1].

Таким чином, у навчально-виховному процесі завжди діє, так би мовити, «подвійний» суб'єкт – викладач та студент, а сам процес їх взаємодії може характеризуватись як процес суб'єкт-суб'єктних відносин. Разом з тим, суб'єкт-суб'єктні відносини являють собою не що інше, як спілкування або комунікацію.

Список літератури

1. Корженко В. В. Філософія виховання: зміна орієнтацій: [Монографія] / В.В. Корженко. – Київ : Вид-во УАДУ, 1998. – 304 с.
2. Хабермас Ю. Вовлечение другого. Очерки политической теории / Ю. Хабермас. – СПб: Наука, 2001. – 417 с.

Колесник К. Е.

Український державний університет залізничного транспорту

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ІГОР ПРИ ВИВЧЕННІ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

З 1997 року в Українському державному університеті залізничного транспорту діє клуб інтелектуальних ігор. Різні види інтелектуальних ігор використовуються і в ході навчального процесу, зокрема, в ході вивчення таких дисциплін, як історія України, історія української культури, політологія, філософія тощо.

Основними різновидами інтелектуальних ігор, які можуть бути використані в навчальному процесі є «Що? Де? Коли», брейн-ринг, «Своя гра», Ерудит-квартет, «Слабка ланка», різноманітні вікторини тощо. Використання різних інтелектуальних ігор в навчальному процесі має ряд спільних рис. В будь-якому разі студентська група поділяється на декілька частин (хоча можлива і індивідуальна участь кожного студента). Кожна група отримує однакові завдання та певний час на їх розв'язання. В одних варіантах ігор необхідно дати більше правильних відповідей за фіксований час, в інших команді чи гравцю потрібно випередити своїх суперників. В залежності від загальної кількості правильних відповідей та від індивідуального внеску кожного з учасників результати гри легко перевести в оцінки чи навчальні бали.

Перевагами використання інтелектуальних ігор в ході практичних занять з дисциплін гуманітарного профілю є: активізація навчального процесу, більш інтенсивний характер навчальної діяльності, можливість використання завдань різного рівня складності, можливість використання як індивідуальних, так і групових завдань, об'єктивне оцінювання знань студентів згідно з результатами гри, можливість одночасного охоплення різної кількості учасників – від трьох чотирьох до кількох десятків студентів. Крім того, за допомогою інтелектуальних ігор може здійснюватись підготовка до тестування, студенти отримують досвід прийняття оптимальних рішень в стислий час, інтелектуальної роботи в колективі тощо.

Як показує досвід, використання ігрових форм роботи не тільки сприяє збільшенню інтересу студентів до навчання, але й допомагає кращому засвоєнню навчального матеріалу та згуртуванню студентського колективу.

Коляда Т. А.

*Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова*

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Значною суспільно-демографічною групою нашої держави є представники молодого покоління, що навчаються у вищих навчальних закладах, тобто студентська молодь. Передумовою правомірної поведінки студентської молоді є позитивна правова свідомість, у формуванні якої ключову роль відіграє правове виховання. Сьогодні в українському суспільстві досить поширеним є феномен правового нігілізму, а вищі навчальні заклади здійснюють правове виховання поверхнево та несистемно. Тому система правового виховання студентської молоді потребує перегляду та нових підходів.

Традиційно проблеми правового виховання за своєю суттю є комплексними і привертають увагу фахівців у галузі педагогіки, психології та юриспруденції.

Так, в Україні створено нормативно-правову базу, що має на меті регулювати суспільні відносини у галузі навчання, виховання, професійної, наукової та загальнокультурної підготовки громадян.

Пріоритетними напрямками виховання студентської молоді є утвердження принципів загальнолюдської моралі, патріотизму, виховання поваги до Конституції та законодавства України, державної символіки, формування усвідомлення взаємозв'язку між ідеями свободи, правами людини та її громадянською відповідальністю.

Деякі фахівці наголошують на існуванні таких загальних форм правового виховання: правове навчання (освіта); правова просвіта; правова пропаганда; правове самовиховання.